

HELSINGIN HOVIOIKEUS

Salmisaarenranta 7 I
PL 132
00181 Helsinki
Puhelin 02956 40500
Fax 02956 40512
Sähköpostiosoite helsinki.ho@oikeus.fi

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Viite: Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 3.7.2019 (STM049:00/2019)

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta

Luonnoksen hallituksen esitykseksi keskeisenä sisältönä on, että terveydenhuoltolakiin otettaisiin uusi säännös, jonka mukaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri vastaisi tuomioistuinten pyytämien lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta yhdessä muiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävien sairaanhoitopiirien kanssa. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri perustaisi asiantuntijaryhmän, jossa on edustajia mainituista sairaanhoitopiireistä ja riittävä osaaminen tarvittavilta lääketieteen aloilta. Asiantuntijalausuntojen antamisesta aiheutuneista kustannuksista maksettaisiin korvaus valtion varoista. Korvauksen maksaisi aluehallintovirasto Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin hakemuksesta. Korvauksia varten varattaisiin valtion talousarvioon 500.000 euron lisämääräraha.

Hovioikeus lausuu seuraavaa.

Hovioikeus pitää lain täydentämistä ehdotetulla tavalla erittäin kannatettavana. Toteutuessaan lainmuutos parantaisi tuomioistuinten ratkaisuedellytyksiä ja edistäisi asianosaisten oikeusturvaa.

Hovioikeus puoltaa ehdotettua mallia siitä, että lähtökohtaisesti kaikilla tuomioistuimilla olisi oikeus pyytää asiantuntijalausuntoja. Hovioikeus toteaa, että etenkin yleisten tuomioistuinten (käräjäoikeudet, hovioikeudet, korkein oikeus) mahdollisuudet saada omasta aloitteestaan lääketieteellisiä asiantuntijalausuntoja ovat nykyisin varsin rajalliset. Yleisissä tuomioistuimissa ei ole myöskään lääkäreitä asiantuntijajäseninä. Tarvetta asiantuntijalausunnoille kuitenkin on esimerkiksi liikennevahinkoihin liittyvissä korvausriidoissa.

Säännösluonnoksen sanamuodon mukaan se koskisi lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamista. Asiantuntijaryhmän kokoonpanon osalta säännösluonnoksessa viitataan riittävään osaamiseen tarvittavilta lääketieteen aloilta. Toisaalta hovioikeus on perusteluista saanut sen käsityksen, että asiantuntijalausuntoja annettaisiin nimenomaan vakuutuslääketieteellisistä kysymyksistä (esim. s. 15-16). Järjestelmän toimivuus vaatii, ettei jää epäselvyyttä siitä, miltä lääketieteen aloilta asiantuntijalausuntoja annettaisiin. Perusteluita voisi olla tarpeen tarkentaa myös siten, että niiden perusteella olisi myös selvää, että asiantuntijalausuntoa on mahdollista pyytää kaikissa tuomioistuimissa vireillä olevissa asioissa ja kaikilta lääketieteen aloilta. Asiaan on tarpeen palata jatkovalmistelussa.

Hovioikeus puoltaa ehdotettua järjestelyä siitä, että korvaukset kaikilta osin, mukaan lukien esimerkiksi asiantuntijan mahdollisesta kuulemisesta tuomioistuimessa aiheutuneista kustannuksista, maksaa aluehallintovirasto. Keskitetty järjestelmä säästää tuomioistuinten työtä ja on myös yleisesti tarkoituksenmukainen sekä edistää yhdenmukaista käytäntöä korvausten maksamisessa.

Lausunnon on valmistellut hovioikeudenneuvos Jaakko Rautio.

Timo Ojala
hovioikeudenneuvos, osaston johtaja
presidentin sijainen
Helsingin hovioikeus